

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek (przewodniczący)

SSN Paweł Księżak (sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

w sprawie ze skargi A. D.

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...]

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w [...] w sprawie III AUa [...],

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 12 grudnia 2018 r.,

- 1. stwierdza, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w [...], sygn. akt III AUa [...], nastąpiła przewlekłość postępowania;**
- 2. przyznaje A. D. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] 2000 zł (dwa tysiące złotych);**
- 3. oddala skargę w pozostałym zakresie;**
- 4. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz A. D. 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz 17 zł (siedemnaście złotych) tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.**

UZASADNIENIE

Ubezpieczona A. D. wniosła w dniu 23 maja 2018 r. przez swojego profesjonalnego pełnomocnika skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie III AUa [...].

Skarżąca wniosła o:

- 1) stwierdzenie, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w [...] w

sprawie III AUa [...] nastąpiła przewlekłość postępowania;

2) wydanie Sądowi Apelacyjnemu w [...] zalecenia wyznaczenia terminu rozprawy w sprawie o sygnaturze III AUa [...];

3) przyznanie od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz skarżącej kwoty 2.000 zł;

4) zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz skarżącej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skargi wskazała, że dnia 31 marca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. wniósł apelację od wyroku Sądu Okręgowego w K. Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28 lutego 2017 r. (VII U [...]). W dniu 11 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy w K. przedstawił akta w/w sprawy Sądowi Apelacyjnemu w [...], przy czym akta wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w [...] w dniu 12 kwietnia 2017 r. Do dnia wniesienia skargi Sąd Apelacyjny w [...] nie wyznaczył w sprawie terminu rozprawy ani nie podjął żadnej innej czynności ukierunkowanej na przygotowanie sprawy do merytorycznego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Apelacyjnego w [...] wniósł o jej oddalenie, a w przypadku jej uwzględnienia o przyjęcie mniejszej kwoty odszkodowania. Wskazał, że w dniu 25 maja 2018 r. przewodniczący wydziału wyznaczył rozprawę na dzień 11 lipca 2018 r. Terminy wyznaczonych rozpraw wynikają z ilości spraw wpływających do wydziału w ostatnich latach oraz obsady kadrowej. Terminy rozpoznawania spraw wynoszą obecnie 22 miesiące.

W dniu 19 lipca 2018 r. ogłoszono wyrok w sprawie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 75; dalej: u.s.n.p.s.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to

konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Zgodnie zaś z treścią art. 2 ust. 2 u.s.n.p.s., dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Choć u.s.n.p.s. nie określa wprost, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę, to jednak w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005 nr 23, poz. 384; z dnia 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007 nr 7-8, poz. 120; z dnia 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007 nr 7-8, poz. 121; z dnia 18 maja 2016 r., III SPP 53/16, LEX nr 2056884, z dnia 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16, LEX nr 2122413; z dnia 7 marca 2017 r., III SPP 6/17 oraz z dnia 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18).

Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, że w sprawie nastąpiła przewlekłość postępowania, polegająca na braku jakiejkolwiek czynności sądu od dnia 12 kwietnia 2017 r. (wpływ apelacji) do dnia 25 maja 2018 r. (wyznaczenie terminu rozprawy), tj. przez ponad 13 miesięcy.

Trudności kadrowe w Sądzie Apelacyjnym w [...] nie są okolicznością, która w świetle u.s.n.p.s. może być uznana za uzasadniającą zwłokę w rozpoznaniu sprawy. Nie jest taką okolicznością również wyznaczony w tym sądzie standard czasowy (22 miesiące) na rozpoznanie sprawy. Strona nie może oczekiwać, że jej sprawa zostanie rozpoznana natychmiast, jednakże trudności organizacyjne sądu nie mogą naruszać jej prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Należy przy tym zauważyć, że nawet istotne braki kadrowe i duży wpływ spraw nie wykluczają szybszego wyznaczania sędziów referentów i terminów rozpraw

Zgodnie z art. 12 ust. 2 u.s.n.p.s., uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa, a w przypadku skargi na przewlekłość postępowania prowadzonego przez komornika - od komornika, sumę pieniężną w wysokości od 2.000 złotych do 20.000 złotych. Przyznanie odpowiedniej sumy pieniężnej na podstawie powołanego przepisu stanowi sankcję dla państwa za wadliwe zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości oraz rekompensatę dla skarżącego za krzywdę moralną spowodowaną przewlekłością postępowania. Następuje ono w wysokości proporcjonalnej do wielkości zwłoki, jej przyczyn oraz dotkliwości dla skarżącego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2006 r., III SPP 154/05, OSNP 2006 nr 21-22, poz. 342). Odpowiednia suma pieniężna pełni rolę swoistego zadośćuczynienia za stres i frustrację, spowodowane przewlekłością postępowania sądowego. Przyznana skarżącej suma pieniężna 2.000 zł to najniższa dopuszczalna kwota w tego rodzaju sprawach. Z uwagi na fakt, że bezpośrednio po wniesieniu skargi został wyznaczony termin rozprawy, należy uznać, że wniesienie skargi przyniosło oczekiwany skutek a przyznana kwota jest adekwatna do stopnia naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Wniosek o nakazanie wyznaczenia terminu rozprawy należało oddalić jako bezprzedmiotowy (rozprawa apelacyjna odbyła się 11 lipca 2018 r.).

Biorąc powyższe pod rozwagę, na podstawie art. 12 ust. 2 i 4 u.s.n.p.s. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.